PIERWSZA ŁAWKA · ZESTAW KART PRACY · JĘZYK POLSKI · KLASA 5

Dział 1. Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj

Rzeczownik jako część mowy, rzeczowniki własne i pospolite, rodzaj, liczba, odmiana przez przypadki z pytaniami, wołacz, rzeczowniki nieodmienne i używane tylko w liczbie mnogiej, poprawne formy rzeczowników. Sześć kart pracy: teoria z przykładami, ćwiczenia, utrwalenie, zastosowanie i dwa równoległe sprawdziany – z pełnym kluczem odpowiedzi.

Karta	Temat	Zadania
1	**Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – najważniejsze wiadomości** Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka	5 zad. 25 pkt
2	**Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – ćwiczenia podstawowe** Sprawdzam, czy rozumiem podstawy	5 zad. 26 pkt
3	**Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – utrwalenie** Zadania o wyższym poziomie trudności	5 zad. 18 pkt
4	**Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – w praktyce** Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia	3 zad. 25 pkt
5	**Sprawdzian: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – grupa A** 20 minut · 25 pkt	6 zad. 25 pkt
6	**Sprawdzian: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – grupa B** 20 minut · 25 pkt	6 zad. 25 pkt

PIERWSZA ŁAWKA

Jak korzystać z zestawu

- Karta 1 zawiera najważniejsze wiadomości i przykłady – od niej warto zacząć.
- Karty 2–4 to ćwiczenia podstawowe, utrwalenie oraz zastosowanie wiedzy w tekście, na źródle lub w sytuacji z życia.
- Karty 5 i 6 to równoległe sprawdziany (grupa A i grupa B) z tymi samymi typami zadań i tą samą punktacją – gotowe na lekcję.
- Każda karta mieści się na osobnych stronach i ma własną punktację – można ją wydrukować osobno jako pracę domową, kartkówkę lub zastępstwo.
- Klucz odpowiedzi do wszystkich kart znajduje się na końcu zestawu. Wersja DOCX pozwala dowolnie edytować zadania.

Materiał oryginalny. Podstawa programowa 2017 w brzmieniu z 2024 r. (Dz.U. 2024 poz. 996). Pisownia według zasad od 1.01.2026. Do użytku własnego i pracy z własnymi uczniami.

Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – najważniejsze wiadomości

Teoria w pigułce, przykłady i rozgrzewka

KARTA 1/6

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 25 pkt

Przypomnij sobie

- **Rzeczownik** nazywa osoby, zwierzęta, rośliny, przedmioty, miejsca, zjawiska i uczucia. Odpowiada na pytania **kto? co?**: *mama, kot, tulipan, plecak, Kraków, burza, radość*.
- **Rzeczowniki własne** to imiona, nazwiska, nazwy miast, rzek, gór i państw. Piszemy je wielką literą: *Ola, Wisła, Tatry*. **Rzeczowniki pospolite** nazywają wszystkie rzeczy danego rodzaju: *dziewczynka, rzeka, góry*.
- **Rodzaj** sprawdzasz w liczbie pojedynczej. Dopowiedz: **ten** – rodzaj męski (*ten stół*), **ta** – rodzaj żeński (*ta ławka*), **to** – rodzaj nijaki (*to krzesło*). Rzeczownik nie zmienia rodzaju.
- **Liczba**: pojedyncza (lp) – jedna osoba lub rzecz (*kot*), mnoga (lm) – więcej (*koty*). Niektóre rzeczowniki mają tylko liczbę mnogą: *drzwi, nożyczki, spodnie, okulary, sanki, urodziny*.
- Rzeczownik odmienia się przez **przypadki** i **liczby**. Taką odmianę nazywamy **deklinacją**. Przypadków jest siedem. Każdy ma swoje pytania.

Przypadek	Pytania	Pomocnik	lp	lm
mianownik (M.)	kto? co?	to jest	kot	koty
dopełniacz (D.)	kogo? czego?	nie ma	kota	kotów
celownik (C.)	komu? czemu?	przyglądam się	kotu	kotom
biernik (B.)	kogo? co?	widzę	kota	koty
narzędnik (N.)	(z) kim? (z) czym?	idę z	(z) kotem	(z) kotami
miejscownik (Ms.)	o kim? o czym?	mówię o	(o) kocie	(o) kotach
wołacz (W.)	o!	zwracam się	kocie!	koty!

- **Wołacz** służy do zwracania się do kogoś: *Mamo! Babciu! Tomku!* Na początku listu piszemy *Droga Babciu*, a **nie** *Droga Babcia*.
- Niektóre rzeczowniki się **nie odmieniają**: *kakao, menu, zoo, hobby*. Mają jedną formę we wszystkich przypadkach. Rzeczownik *muzeum* nie odmienia się w liczbie pojedynczej: *w muzeum, do muzeum*.
- Po przeczeniu **nie** rzeczownik stoi zwykle w **dopełniaczu**: *mam czas – nie mam czasu, lubię zupę – nie lubię zupy*.
- Przypadek rozpoznajesz po pytaniu. Zadaj je od czasownika albo od przyimka, np. *pomagam (komu?) siostrze* – celownik.

Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – w praktyce

Tekst, źródło, doświadczenie lub sytuacja z życia

Imię i nazwisko: ..... Data: ..... Wynik: ..... / 25 pkt

Pamiętaj: to krzesło – rodzaj nijaki

1 Przeczytaj list Zosi. Wykonaj zadania. ___ / 16 pkt

List z obozu

Kochana Babciu!

Piszę do Ciebie z obozu nad jeziorem. Mieszkamy w drewnianych domkach, a obok rośnie stary las. Codziennie rano pływamy kajakami, a po obiedzie gramy w siatkówkę na plaży.

Wczoraj byliśmy w muzeum regionalnym. Przewodnik opowiadał o dawnych rybakach. Pokazał nam sieci, łodzie i stare narzędzia. Najbardziej podobał mi się model statku z drewna.

Tęsknię za Tobą i za Burkiem. Czy pies grzecznie się zachowuje? Pozdrów ode mnie dziadka i powiedz mu, że nauczyłam się wiosłować.

Całuję mocno
Zosia

Tekst oryginalny

1.1 Wypisz z listu **dwa** rzeczowniki własne. ___ / 2 pkt

1.2 Określ przypadek wyrazów z listu. ___ / 5 pkt

1. Babciu – _____
2. (z) obozu – _____
3. kajakami – _____
4. (w) muzeum – _____
5. dziadka – _____

1.3 Dlaczego Zosia zaczęła list od słów *Kochana Babciu*? ___ / 1 pkt

A. Bo w listach używa się tylko mianownika.

B. Bo wyraz *babcia* ma rodzaj męski.

C. Bo babcia jest starsza od niej.

D. Bo zwraca się do babci, więc używa wołacza.

Podgląd • Pierwsza Ławka

Sprawdzian: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – grupa A

KARTA 5/6

20 minut · 25 pkt

Imię i nazwisko: Data: Wynik: ..... / 25 pkt

1 **Przyporządkuj rzeczowniki do rodzajów. Wpisz je do tabeli.** ___ / 6 pkt

most róża jabłko koń mysz pole

rodzaj męski	rodzaj żeński	rodzaj nijaki

2 **Odmień rzeczownik *szkoła* w liczbie pojedynczej.** ___ / 7 pkt

1. M. _____
2. D. _____
3. C. _____
4. B. _____
5. N. _____
6. Ms. _____
7. W. _____

3 **Określ przypadek pogrubionych rzeczowników.** ___ / 5 pkt

1. Kupiłem **chleb**. _____
2. Jutro zadzwonię do **dziadka**. _____
3. Przyglądam się **chmurom**. _____
4. Tata jedzie **pociągiem**. _____
5. Opowiem ci o **wycieczce**. _____

4 **Podkreśl poprawną formę rzeczownika.** ___ / 4 pkt

1. Nie mam **(zeszyt/zeszytu)**.
2. Drogi **(Tomek/Tomku)**!
3. Spotkamy się w **(muzeum/muzeumie)**.
4. Idę na spacer z **(siostra/siostrą)**.

5 **Który rzeczownik ma tylko liczbę mnogą?** ___ / 1 pkt

A. skarpety **B.** spodnie **C.** buty **D.** czapki

6 **Ułóż zdanie z rzeczownikiem *nauczyciel* w narzędniku.** ___ / 2 pkt

_____

_____

PIERWSZA ŁAWKA

CO JESZCZE JEST W ŚRODKU

Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – zestaw 6 kart pracy z kluczem i powtórką, klasa 5

Podgląd pokazał 5 z 15 stron. Pełna wersja: 15 stron A4, PDF do druku i DOCX do edycji.

- Karta 1: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – najważniejsze wiadomości – 5 zadań, 25 pkt
- Karta 2: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – ćwiczenia podstawowe – 5 zadań, 26 pkt
- Karta 3: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – utrwalenie – 5 zadań, 18 pkt
- Karta 4: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – w praktyce – 3 zadania, 25 pkt
- Karta 5: Sprawdzian: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – grupa A – 6 zadań, 25 pkt
- Karta 6: Sprawdzian: Rzeczownik: przypadki, liczba, rodzaj – grupa B – 6 zadań, 25 pkt Karta 1 przypomina najważniejsze wiadomości z przykładami.

Kup pełną wersję – plik od razu na e-mail

pierwszalawka.pl/material/jezyk-polski-klasa-5-dzial-01-rzeczownik-przypadki-liczba-rodzaj-zestaw